



SVEA HOVRÄTT  
Mark- och miljööverdomstolen  
060308

**DOM**  
2019-10-28  
Stockholm

Mål nr  
M 5961-18

## ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-06-04 i mål nr M 2754-17,  
se bilaga A

## PARTER

### Klagande

Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun

### Motpart

Skabersjö Gods AB

Ombud: Flood Herslow Holme  
Advokatbyrå AB

## SAKEN

Förbud att använda avfallsmassor i bullervall på fastigheten XX i Svedala kommun

---

## MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer  
Bygg- och miljönämnden i Svedala kommuns beslut den 8 december 2016, § 174,  
dnr 2016-000043.

---

Dok.Id 1507966

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

## YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

**Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun** (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa nämndens beslut om förbud för Skabersjö Gods AB att bedriva anmäld verksamhet.

**Skabersjö Gods AB** (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Parterna har i allt väsentligt vidhållit vad de anfört tidigare. Nämnden har tillagt att bullervallen kommer att anläggas på jordbruksmark, vilket inte är förenligt med 3 kap. 4 § andra stycket miljöbalken. Mot detta har bolaget anfört att det inte är fråga om en exploatering som på ett varaktigt sätt drar marken ur jordbruksproduktion, utan att markutfyllnaden tvärtom kommer att bevara och förbättra jordbruksmarken.

Bolaget har i Mark- och miljööverdomstolen åberopat en rapport upprättad av ekotoxikologen och riskbedömaren JÖ vid Trapezia AB, enligt vilken den planerade utfyllnaden inte kommer innebära mer än en ringa föroreningsrisk.

Mark- och miljööverdomstolen har tagit del av förhöret i mark- och miljödomstolen med Otto Thott.

## MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen (2013:251) gäller anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.141 för att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa. En grundläggande förutsättning för att bestämmelsen ska vara tillämplig är alltså att den tilltänkta åtgärden avser återvinning.

Med återvinning avses enligt 15 kap. 6 § miljöbalken, såvitt nu är av intresse, en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material. Om det kravet inte är uppfyllt är åtgärden att betrakta som bortskaffande av avfall.

I detta fall har bolaget uppgett att syftet med den anmälda åtgärden är att anlägga en bullervall och att fylla ut vattensjuk åkermark. Mark- och miljööverdomstolen finner i och för sig inte anledning att ifrågasätta det uppgivna syftet, men konstaterar att detta inte är tillräckligt för att det ska vara fråga om återvinning av avfall. För att så ska anses vara fallet måste det nämligen krävas att åtgärden faktiskt skulle ha utförts med annat material än avfallsmassor om sådana inte fanns att tillgå. I detta fall ger utredningen inte stöd för att bolaget har för avsikt att uppföra bullervallen i dess anmälda omfattning om det inte kan ske med avfallsmassor. Eftersom avfallsmassorna därmed inte utgör ersättning för traditionella anläggningsmaterial som annars skulle ha använts kan det inte anses vara fråga om återvinning av avfall i den mening som avses i 15 kap. 6 § miljöbalken. Nämndens beslut att förbjuda den anmälda verksamheten har således haft fog för sig och ska därför, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Margaretha Gistorp och Ralf Järtelius, referent, samt tekniska rådet Kerstin Gustafsson.

Föredragande har varit Liselotte Haraldsson.



VÄXJÖ TINGSRÄTT  
Mark- och miljödomstolen

**DOM**  
2018-06-04  
meddelad i  
Växjö

Mål nr M 2754-17

## **PARTER**

**Klagande**  
Skabersjö Gods AB

Ombud: Flood Helsow Holme  
Advokatbyrå AB

**Motpart**  
Bygg- och miljönämnden, Svedala kommun

## **ÖVERKLAGAT BESLUT**

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2017-05-19 i ärende nr 505-575-2017, se bilaga 1

## **SAKEN**

Förbud att använda avfallsmassor i bullervall på fastigheten XX, Svedala kommun

---

## **DOMSLUT**

1. Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen det av Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun meddelade beslutet av den 8 december 2016, § 174, om förbud för Skabersjö gods AB att bedriva anmäld verksamhet.
2. Mark- och miljödomstolen återförvisar målet till Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun för fortsatt handläggning och prövning av frågan om försiktighetsmått.

---

Dok.Id 439884

<b>Postadress</b>	<b>Besöksadress</b>	<b>Telefon</b>	<b>Telefax</b>	<b>Expeditionstid</b>
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 <b>E-post:</b> mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-253 46	måndag – fredag 08:00–16:00

**BAKGRUND**

Skabersjö Gods AB har anmält till Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun att bolaget avser att använda avfallsmassor i syfte att anlägga en bullervall och fylla ut åkermark på fastigheten XX i Svedala kommun. Nämnden beslutade med anledning härav den 8 december 2016 att meddela bolaget förbud att bedriva den anmälda verksamheten.

Bolaget överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Skåne län som den 19 maj 2017 beslutade att avslå överklagandet.

Bolaget har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

**YKANDEN M.M.**

**Skabersjö Gods AB**, fortsättningsvis bolaget, yrkar i enlighet med vad som redovisas nedan.

I första hand yrkar bolaget att mark- och miljödomstolen upphäver underinstansernas beslut samt förordnar att den anmälda verksamheten ska tillåtas och inte förändra några erinringar.

I andra hand yrkar bolaget att mark- och miljödomstolen upphäver underinstansernas beslut samt förordnar att den anmälda verksamheten ska tillåtas med följande försiktighetsmått:

- Massor som ska användas för utfyllnad ska antingen motsvara känslig markanvändning (KM) i enlighet med Naturvårdsverkets rapport 5976 alternativt halt- och lakningskraven för mindre än ringa risk (MRR) enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:1 i enlighet med anmälan daterad den 28 september 2016 beroende på var i konstruktionen massorna ska läggas.

- Uppgifter om massornas historia, ursprung och eventuella föroreningsinnehåll samt uppgift om vilken metod som använts vid provtagningen ska vara Bygg- och miljönämnden vid Svedala kommun skriftligen tillhanda senast 14 dagar efter det att tillgång till massorna erhållits som ska användas för utfyllnad enligt anmälan. – Om det är uppenbart med utgångspunkt från massornas ursprung att dessa uppfyller MRR-kvalitet behöver provtagning av dessa massor inte ske innan utfyllnad.
- Till dess Bygg- och miljönämnden vid Svedala kommun tagit emot uppgift enligt ovan ska massorna hållas väl separerade från annat utfyllnadsmaterial.
- Biologisk nedbrytbar hydraulolja ska användas i alla maskiner som utnyttjas i projektet så att effekten av eventuellt oljespill på vattenmiljöer och grundvatten begränsas.
- Verksamhetsutövaren åtar sig att i övrigt utföra anläggningen enligt anmälan.

I tredje hand yrkar bolaget att mark- och miljödomstolen upphäver underinstansernas beslut samt förordnar att den anmälda verksamheten ska tillåtas med de försiktighetsmått som mark- och miljödomstolen finner erforderliga.

**Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun** motsätter sig bifall till bolagets överklagande.

**Bolaget** anför till stöd för sitt överklagande bland annat följande

#### *Grunder*

Den av bolaget anmälda anläggningen avser återvinning av avfall för anläggningsändamål. Syftet med anläggning är i första hand att anlägga en bullervall. Därutöver kommer anläggningen även att förbättra jordbruksmarken i området mellan

Ystadvägen E65 och Skabersjö slottsväg, där området även i vissa partier är vattensjukt.

Det föreligger behov av att reducera buller från vägtrafiken. Vägtrafiken från Ystadvägen E65 medför att ljudnivåerna inom området samt för bostadshus och utemiljöer för bostadshusen överstiger riktvärdet för en god utomhusmiljö vilket är ekvivalent ljudnivå 55 dB. För att uppnå nödvändig bullerreduktion är det nödvändigt att bullervallen utformas med den mängden massor som angivits i bolagets anmälan (det vill säga 400 000 m<sup>3</sup>) samt att bullervallen får den konstruktion som anmälan bygger på.

Anläggningstiden för bullervallen är nödvändig och föroreningsrisken kan uteslutas.

*Behov av bullervall på grund av problem med för höga bullernivåer*

Totalt berörs 19 byggnader inom ett område beläget på fastigheten XX av förhöjda bullernivåer från Ystadvägen E 65. Av dessa byggnader används tolv byggnader som bostäder. Vissa av de berörda byggnaderna är flerfamiljshus och totalt är det 18 hushåll som påverkas av de förhöjda bullernivåerna. De omnämnda byggnaderna är belägna inom ett avstånd från Ystadvägen E 65 som varierar mellan 86 till 416 meter.

Det föreligger ett behov av att åstadkomma en bullerreduktion inom det område där ovan omnämnda byggnader är belägna. På uppdrag av bolaget har konsultbolaget COWI genomfört en bullerutredning som ingår i en rapport daterad den 6 oktober 2017. Av de bullerzonskartor som redovisas i rapporten framgår att inom gulfärgade områden överstiger de ekvivalenta bullernivåerna riktvärdet 55 dB och att inom senapsfärgade och mörkröda områden överstiger bullernivåerna 60 dB respektive 65 dB. Inom området närmast Ystadvägen E 65 överstiger bullernivån generellt 65 dB och på vissa ställen till och med 70 dB. Den av bolaget framtagna bullerutredningen visar att bullernivåerna i dagsläget inom området generellt överstiger riktvärdet för en god utomhusmiljö, vilket är ekvivalent ljudnivå 55 dB och att hushållen inom området drabbas negativt av förhöjda nivåer.

I bullerutredningen redovisas ekvivalenta bullernivåer för dagens situation (2017) för var och en och av bostadsbyggnaderna som berörs trafikbullret. Även ekvivalenta bullernivåer med 2027 års estimerade trafikmängd finns redovisade i bullerutredningen. Det framgår av utredningen bullernivåerna för god utomhusmiljö vid fasaderna överskrids vid fasaderna till följande i utredningen benämnda bostadshus: Hus 1, Kuskhuset, Snickarbostaden, Mejeriet, Kontoret, Inspektorsbostaden, Södra Korsvirkeshuset och Skabersjö slott. Även vid den i bullerutredningen benämnda byggnaden Snickeriet överstiger ljudnivåerna ekvivalent ljudnivå 55 dB vid fasaden.

Av den framtagna bullerutredningen från oktober 2017 framgår att den livliga trafiken på Ystadvägen E 65 medför en bullerproblematik inom det aktuella området av fastigheten XX. Enligt rapporten uppgår årsdygnstrafiken till 25 400 fordon, vilket är drygt 17 fordon i minuten. Trafikmängden kommer att öka de närmaste åren. Beräkningarna i den av bolaget framtagna bullerutredningen från oktober 2017 visar att om det inte vidtas några åtgärder för att försöka komma till rätta med de förhöjda bullernivåerna kommer bullerproblematiken inom det aktuella området av fastigheten XX.

*Bullervallen kommer att ha en bullerreducerande effekt*

Den föreslagna bullervallen kommer att ha en bullerreducerande effekt och i stora delar av det i målet aktuella området så kommer bullernivåerna att reduceras med mellan 5 – 10 dB. Enligt den av bolaget framtagna bullerutredningen kommer den ekvivalenta ljudnivån inom området att generellt reduceras till understigande 55 dB. De positiva effekterna som bullervallen för med sig är bestående vilket utredningens beräkningar för 2027 års bullernivå visar.

För följande bostadshus kommer enligt bolagets utredning utomhusbullret vid husfasader att reduceras till understigande 55 dB: Kuskhuset, Snickarbostaden, Mejeriet, Kontoret, Inspektorsbostaden, Södra Korsvirkeshuset och Skabersjö slott. För samtliga nu angivna bostadsbyggnader har ekvivalent bullernivå enligt bolagets



bullerutredning vid delar av fasaden överstigit 55 dB innan vallen anläggs. För bostadshus benämnda 2 – 5 i bullerutredningen kommer bullervallen medföra att bullernivåerna i utemiljöerna till dessa hus reduceras till understigande 55 dB.

Det är praxis att nordisk beräkningsmodell, som är den gängse metoden för beräkningar av buller, generellt används vid större bullerkartläggningar och vid Trafikverkets egna projekt på avstånd överstigande 300 meter. Det ska understrykas att enbart några byggnader som omfattas av bullerutredningen är belägna på avstånd överstigande 300 meter. Vid samtliga dessa byggnader förekommer bullernivåer som vida överstiger 55 dB.

Enligt bolagets bullerutredning kommer även den maximala bullernivån att reduceras.

*Bolagets bullerutredning ska läggas till grund för bedömningen*

Nämnden ifrågasätter bolagets tidigare utredningar med hänvisning till bolagets egen utredning från 2012 och Trafikverkets utredning från år 2012 samt nämndens egen utredning, genomförd av konsulten Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB.

Den utredning som bolaget för egen del lät genomföra 2012 baserade sig på 2010 års trafikmängd. Bolagets utredning över bullersituationen som genomfördes 2012 skedde i samband med att det var nödvändigt att undersöka om en tilltänkt bullervall norr om Ystadvägen E65 kunde orsaka reflektion söder om E 65. Det var fråga om en översiktlig bedömning och det framgår inte exakt vilken husfasad som var aktuell.

Trafikverket har aldrig låtit genomföra en egen bullerutredning i området. Utifrån tjänsteanteckning i länsstyrelsens akt framgår att nämndens uppgifter om bullernivåer baseras på muntliga uppgifter som någon på Trafikverket lämnat till tjänsteman vid nämnden.

Vad gäller bolagets egen utredning från år 2012 samt Trafikverkets utredning från år 2012 kan konstateras att dessa utredningar ligger några år tillbaka i tiden och att trafikmängden har ökat sedan beräkningarna enligt dessa utredningar genomfördes. Trafikverkets utredning har inte presenterats i detta ärende och någon information om hur den utredningen har genomförts har inte lagts fram. Bolagets utredning över bullersituationen från 2012 genomfördes i samband med att det var nödvändigt att undersöka om en tilltänkt bullervall norr om Ystadvägen E65 kunde orsaka reflektion söder om E65. Det finns ingen anledning att ifrågasätta utredningarna som genomförts i detta ärende med hänvisning till utredningen som genomfördes 2012.

I den utredning som Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har tagit fram saknas helt uppgifter om beräkningsprogram, beräkningsmetodik, kartunderlag, trafikmängd, beräkningshöjd samt markreflexion/absorption. Det är fråga om uppgifter som är helt nödvändiga för att kunna ta ställning till utredningen. Med hänsyn till att uppgifterna inte redovisats så kan inte Åkerlöf Hallin Akustikkonsult ABs utredning tillerkännas något värde. Åkerlöf Hallin Akustikkonsult ABs utredning ger inte stöd för att bolagets utredning skulle vara fel.

Bolaget har begärt att få tal del av Åkerlöf Hallin Akustikkonsult ABs bullerutredning. Det har därvid framkommit att den enda utredning som har tillställts nämnden har varit ett meddelande till en miljöinspektör. Dessutom har det framkommit att det i och för sig vore möjligt att genom det beräkningsprogram som Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB använt att få ut rapport, utökad rapport och tvärsnittsrapport samt att det utifrån dessa rapporter även vore möjligt att få fram information om antal fordon/dygn som beräkningen har genomförts med, vägbredd, mottagaravstånd, tvärsnitt (höjdkurvor) med mera. Denna information har Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB valt att inte redovisa och nämnden har inte heller efterfrågat informationen. Det är fråga om information som är helt nödvändig för att kunna ta ställning till utredningens resultat. I avsaknad av denna bakgrundsinformation kan Åkerlöf Hallin Akustikkonsult ABs utredning inte tillerkännas något värde.

Av utredningen genomförd av Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB framgår att detta bolag enbart har låtit genomföra bullerberäkningar vid två hus som en miljöinspektör har hänvisat till. Exakt vilka dessa hus är framgår inte. Det är dock att notera att vid beräkningspunkterna där Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB gjort beräkningar, har bullernivåerna beräknats till överstigande riktvärdet 55 dB utan bullervall. Vid en av byggnaderna där Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har gjort beräkningar kan noteras att även Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB kommit fram till att bullervallen kommer att medföra att bullernivåerna efter anläggande av bullervallen kommer att gå från att överstiga till att understiga riktvärdet ekvivalent ljudnivå 55 dB. Nämnden har inte kunnat presentera vilka uppgifter som Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har använt vid sina beräkningar. Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB:s beräkningar framstår som översiktliga beräkningar och dess utredning kan inte tillerkännas något värde. Det kan dock konstateras att även Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB:s beräkningar renderar i att den ekvivalenta bullernivån (vid gjorda beräkningspunkter) överstiger 55 dB inom området.

Bygg- och miljönämnden har inte kunnat presentera vilka uppgifter som Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har använt vid sina beräkningar. Bolaget kan därför inte vidgå att Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har använt sig av de uppgifter avseende markabsorption, absorptionsfaktor och trafikmängd som finns beskrivna i bolagets bullerutredning eller att uppgift om höjddata presenterats. Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB förfaller enbart ha fått i uppdrag av nämnden att genomföra beräkningar vid två beräkningspunkter och inte en utredning av bullernivåerna inom hela området vid såväl dagens trafiksituation som vid en framtida trafiksituation.

*Nödvändig dimensionering av bullervallen m.m.*

Det är enligt bolagets uppfattning visat att bullervallen kommer att ha bullerreducerande effekt. För att uppnå reducering inom området är det – med hänsyn till området där vallen föreslås – nödvändigt att bullervallen uppgår till den mängd massa som anges i anmälan.

Området för den föreslagna bullervallen används i dagsläget i huvudsak för jordbruk. Ett välfungerande jordbruk är beroende av fungerande dräneringssystem. Av rapporten från COWI av den 6 oktober 2017 framgår att det är nödvändigt att anlägga en relativt låg bullervall för att inte förstöra dräneringen och för att området även fortsättningsvis ska kunna användas för jordbruksändamål. Bullervallen måste därför utformas på det sättet att höjden uppgår till max 4 meter ovan nuvarande väg-bana med en lutning mot norr mot motorvägen som uppgår till 1:2 och en lutning mot söder mellan 1:10 samt 1:17. För att vidmakthålla möjligheten till jordbruk är det nödvändigt att bullervallen får den utformning som anges i bolagets anmälan. Med hänsyn till bullervallens dimensionering kommer det vara nödvändigt att bullervallens längs uppgår till 600 meter. Vid dessa förhållanden kommer mängden massor att behöva uppgå till 400 000 m<sup>3</sup>.

Vidare förhåller det sig på det sättet att det nu aktuella området där vallen föreslås är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och området har klassats som ett område av högsta värde i Skåne läns naturvårdsprogram såvitt avser landskapsbild och terrängform. Av den anledningen är det av betydelse att bullervallen smälter väl in i landskapet. Vid dimensionering och planering av bullervallen har bullervallens utformning planerats även utifrån detta kriterium och vallen kommer att formateras så att dessa intressen inte träds förnär. Med den utformning av vallen som anmäls kommer bullervallen att klara riksintressena. Bullervallen kommer att få samma utformning som länsstyrelsen godkänt genom beslut den 31 maj 2013 i samband med bolagets anmälan om samråd. Med hänsyn till naturmiljön vore det inte möjligt att ersätta bullervallen med ett enkelt bullerplank eller en mycket hög bullervall som skulle riskera att förstöra landskapsbilden.

Vid bedömningen av mängden massor ska beaktas att vallen har anpassats till att odlingen i området ska fungera samt att området där vallen ska anläggas är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. För att anpassa vallen till dessa kriterier är det nödvändigt att vallen dimensioneras på det sätt som framgår av bolagets anmälan. Av praxis framgår även att mängden massor inte bör vara styrande för om en viss anläggning är anmälningspliktig eller tillståndspliktig.

*Anläggningstiden nödvändig*

Det saknas anledning att ifrågasätta bullervallens syfte på grund av dess anläggningstid. Tvärtom förhåller det sig på det sättet att anläggningstiden är en realistisk uppskattning som baseras på uppgifter som har tillhandahållits av ledande aktörer inom regionen som har gjort prognoser kring tillgången på massor samt anläggningstiden baserat på bolagets anmälan.

Vad gäller anläggningstiden är det av betydelse att beakta att det kommer att åtgå 400 000 m<sup>3</sup> massa för att anlägga vällen. Den tilltänkta bullervallen är en omfattande anläggning, vilket måste vägas in i bedömningen av vad som kan anses vara en nödvändig anläggningstid.

ÅGAB Syd AB har lämnat uppgiften att inom det område där bullervallen ska anläggas sker hela tiden byggnation där byggherren behöver flytta massor för anläggningsändamål, vilket är bra för den typ av anläggningsarbeten som nu är aktuell. Företrädare för ÅGAB Syd AB har gjort bedömningen att med hänsyn tagen till konjunktursvängningar och andra icke påverkbara omständigheter kommer det att ta fem till sex år att anlägga vällen. Anläggningstiden kan dock komma att reduceras om tillgången på massor är stor vid tidpunkten för vällens anläggande.

*Betydelse för markutfyllnad*

Vissa delar av åkermarken är även vattensjuka vilket framgår av den utredning daterad den 6 oktober 2017 med tillhörande fotografier som konsultbolaget COWI genomfört för bolagets räkning.

Utöver bullerreducering kommer bullervallen således att ha betydelse för att fylla ut åkermarken inom området där bullervallen planeras att anläggas. Det finns partier av åkermarken som inte går att utnyttja fullt ut. Genom utfyllnaden kommer det dock att vara möjligt att förbättra åkermarken i området och därmed användandet av marken. Utfyllnaden av åkermarken kommer således att bidra till ett effektivare och mer hållbart brukande av området där bullervallen planeras att anläggas

*Föroreningsrisken*

Det finns ingen föroreningsrisk vid användningen av de tilltänkta massorna. Enligt det av bolaget anlitate konsultbolaget, COWI, är området kring E 65 och dess närhet ett område som redan är svagt påverkat av föroreningar från vägen, främst PAH. KM-massor utgör massor som är godkända som åtgärdsåtgärder i samband med sanering på bostadsmark, dvs. massor som är godkända att ligga kvar exempelvis vid exploatering för bostäder. Risken för spridning har av COWI konstaterat vara så små att denna risk kan uteslutas på grund av de mycket låga halter som kan förväntas vid urlakning av nästan rena massor (KM-massor) samt fastläggnings effekter i jordmaterialet. Vidare kommer KM-massorna inte ligga direkt exponerade utan täckas över hela konstruktionen med av MRR-massor. COWI har också gjort bedömningen att det skulle vara helt osannolikt att vattentäkten påverkas negativt av förekomsten av KM-massor i bullervallen.

**Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun** anför till stöd för sin inställning bland annat följande.

*Bullernivå*

Bolaget anför att i området närmast E65 överstiger bullernivån generellt 65 dB och på vissa ställen till och med 70 dB. Nämnden vill därför förtydliga att det inte finns några bostäder eller kontor i det område där maximala och ekvivalenta bullernivåer överskrider 70 dB.

*Skillnader mellan olika utredningar*

Nämnden konstaterar att bolagets bullerutredning från år 2017 visar på en ekvivalent nivå på 59 dBA vid fasad vid Skabersjö slottsväg 150-52 år 2017. Bolagets egen utredning från år 2012 samt Trafikverkets utredning visar på en ekvivalent nivå på 56 dBA vid samma fasad. Enligt bolagets utredning är trafikuppräkningsantalet 1,44 för personbilar under perioden 2014-2040. Det innebär att trafikmängden i snitt ökar 1,7 % per år (8,5 % mellan 2012-2017). Då en fördubbling av trafikmängden ger cirka 3 dB ökning i bullernivå kan nämnden konstatera att en trafikökning på 8,5 % inte kan förklara skillnaden i dB mellan bolagets egen utredning

från år 2012 samt Trafikverkets utredning och den utredning bolaget har genomfört år 2017.

#### *Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB:s utredning*

Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har fått sig tillsänt sig bolagets bullerutredning. Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB har använt sig av de uppgifter avseende markabsorption, absorptionsfaktor och trafikmängd som finns beskrivna i bolagets bullerutredning. Vidare har Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB använt sig av beräkningsprogrammet Trivector väg. Denna uppgift har bolagets juridiska ombud efterfrågat och fått tillsänt sig via mail den 29 juni 2017. Detta program har även bolaget använt sig av i sin bullerutredning i samband med tidigare anmälan (2012) om att uppföra en bullervall norr om E65. Vad gäller kortunderlag och beräkningshöjd så har Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB använt sig av Svedala kommuns höjddata. Svedala kommuns höjddata fick COWI, efter förfrågan, tillsänt sig av Svedala kommun i september 2016.

Nämnden har valt att enbart låta Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB genomföra beräkningar vid två byggnader (Hus 1 och Snickeriet), då det enbart handlat om att kontrollera riktigheten i bolagets bullerutredning. Genomförande av beräkningar vid hus längre bort än det så kallade kuskhuset hade inte varit meningsfullt då dessa beräkningar hade varit ogiltiga. I den nordiska beräkningsmodellen för vägtrafikbuller (som beräkningsprogram som används vid denna typ av bullerutredningar bygger på, så även CadnaA, som bolaget använt sig av) anges att modellens giltighet är begränsad till avstånd upp till 300 meter från vägen (i detta fall E65). Trots detta har bolaget ändå låtit genomföra en utredning av bullernivåerna inom hela området.

#### *Bullervallens dimensionering*

Enligt bolagets anmälan ska en ansevärd mängd om 400 000 m<sup>3</sup> (cirka 20 000 lastbilar med släp) massor användas i utfyllnaden. Nämnden anser att det är helt uppenbart att en betydligt mindre åtgärd i form av exempelvis ett eller flera bullerplank eller en utfyllnad bestående av en betydligt mindre mängd massor skulle ge

en lika stor bullerreduktion som den utfyllnad som har anmälts. Utfyllnaden har därför utformats så att onödigt mycket avfall används och det är därmed fråga om bortskaffning av avfall.

#### *Anläggningstid*

Det framstår enligt nämnden som mycket osäkert om det är möjligt på tre till sex år hinna tillföra 400 000 m<sup>3</sup> massor, som dessutom inte överskrider riktvärdet för KM varav 115 000 m<sup>3</sup> inte överskrider MRR.

Nämndens erfarenhet från andra pågående utfyllnadsprojekt i Svedala kommun är att anläggningstakten är betydligt längre än vad bolaget påstått. Till exempel förser ÅGAB två verksamhetsutövare med massor för utfyllnad av åkermark. I ena fallet handlar det om en total mängd om 10 000 m<sup>3</sup>. ÅGAB meddelade den 30 oktober 2017 att då hade denna mängd tillförts området trots att verksamhetsutövaren fick sitt beslut i november 2015. Till den andra utfyllnaden har enbart cirka 73 000 m<sup>3</sup> tillförts under perioden maj 2014 – 2017.

Vidare anlägger ett annat bolag en bullervall i centrala delarna av Svedala kommun med samma föroreningsgrad som nu Skabersjö Gods AB föreslår. Utfyllnaden ska fortlöpa under tre till fem år och påbörjades år 2016. Under hela 2016 tillfördes enbart cirka 17 000 m<sup>3</sup> (30 000 ton) massor, vilket visar på en låg anläggningstakt.

#### *Vattensjuk mark*

Nämnden kan utifrån fotografierna i den av bolaget åberopade utredningen konstatera att aktuellt område inte verkar vara nämnvärt vattensjukt, vilket även tidigare har konstaterats genom att studera flygbilder. Om bolaget vill fylla ut mindre vattensjuka svackor i åkermarken med massor som klarar mindre än ringa risk bör detta hanteras som ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken vid Länsstyrelsen i Skåne län.



*Bolagets reviderade bullerutredning*

Den av bolaget åberopade bullerutredningen presenterar en ekvivalent nivå på 61 dB (AJ vid fasad NV och NÖ vid Snickeriet). Vidare visar denna utredning att föreslagen vall skulle ge en decibelreduktion på 9 dB vid dessa fasader. Vid samma fasader visar Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB:s granskning en ekvivalent nivå på 56 dB(A) vid fasad NV och NÖ vid hus Snickeriet. Granskningen visar vidare att föreslagen vall enbart skulle ge en decibelreduktion på 2 dB vid fasad NO.

Nämnden kan konstatera att det inte helt går att säga vilken den verkliga ekvivalenta nivån är vid något av de husen som ligger i området eller vilken effekt den föreslagna vällen skulle ha. Det som talar för Åkerlöf Hallin Akustikkonsult ABs granskning är dock att den är utförd av en oberoende part. Om den är korrekt innebär det att den ekvivalenta nivån vid fasader (bortsett de fem husen på Skabersjö slottsväg, Snickeriet och Skabersjö slottsväg 150-32) inom området troligtvis är i nivå eller under 55 dBA (riktvärde enligt praxis) redan utan föreslagen bullervall.

*Tillståndsplikt*

Även om verksamheten skulle vara tillåtlig och avse användning avfall för anläggningsändamål kan en prövning av en utfyllnad av nu aktuell storleksordning med massor innehållande föroreningar upp till Naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning (KM), inte rymmas inom ramen för ett anmälningsförfarande.

Enligt Miljösamverkan Sveriges handläggarestöd så utgör större anläggningar med mer än 100 000 m<sup>3</sup> generellt en så stor risk att tillstånd ska sökas. Aktuell uppfyllnad omfattar totalt 400 000 m<sup>3</sup> massor, varav 285 000 kommer att vara KM-massor. Vidare anges, i samma handläggarestöd, att om föroreningshalterna i schaktmassorna är högre än bakgrundshalten i det område massorna ska användas samt att permanenta skyddsåtgärder krävs för att förhindra spridning indikerar detta att verksamheten är tillståndspliktig. Då aktuellt område idag består av opåverkad åkermark är bakgrundshalten av ämnen i området betydligt lägre än riktvärdet för KM. Vid stora mängder avfall så ökar naturligtvis den totala mängden förorening och belastningen på omgivningen blir större. Det är inte uteslutet att särskilda skyddsåtgärder krävs

för att minska föroreningsrisken eller att särskilda krav på omgivningskontroll krävs.

Av den praxis som bolaget åberopar framgår att mängden massor i sig inte behöver vara styrande för utlösande av tillståndsplikt. Det har dock i det avgörande som bolaget åberopat rört sig om utfyllnad av ett redan i anspråktaget markområde där förorenade massor, med samma föroreningsinnehåll som de som tillåts tillföras, redan har tillförts. De 200 000 m<sup>3</sup> som tillåts tillföras området utgjorde mindre än tre procent av den utfyllnad som utförts sedan tidigare på platsen. I det nu aktuella fallet handlar det däremot om att fylla ut ej ianspråktaget markområde med 285 000 m<sup>3</sup> KM-massor (400 000 m<sup>3</sup> totalt).

#### *Föroreningsrisk*

Varken bolaget eller COWI har presenterat hur de kommit fram till slutsatsen att området kring E65 och dess närhet är svagt påverkat av föroreningar från vägen. De har till exempel inte redovisat några analyser från provtagningar till stöd för sina påståenden. De analyser nämnden har tillgång till, Trafikverkets publikation 2007:102, visar att kadmium, koppar, bly och PAH vid vissa delar överskrider KM, men ligger långt under MKM. Dessa nivåer har dock uppmätts i dikesmassor och material närmas vägbanan där det av förklarliga skäl inte är aktuellt att fylla ut med massor.

Bolaget har inte visat att det är fråga om återvinning av avfall för anläggningsändamål i detta fall, utan att det snarare är fråga om bortskaffning av avfall genom till exempel deponering. Frågan om massornas föroreningsinnehåll har därför inte prövats av nämnden.

Nämnden kan inte, utifrån det underlag som finns i ärendet, uttala sig om huruvida massorna är ofarliga eller inte. Nämnden kan inte heller bedöma påverkan på människors hälsa och miljön. Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning (KM) är inte tillämpliga på ett område av denna storlek (om det skulle vara ett redan förorenat område). Nämnden vill även påpeka att Naturvårdsverkets

riktvärden inte anger en nivå upp till vilken det är acceptabelt att förorena. De har inte tagits fram i syfte att användas som kriterier för återanvändning av avfall.

De generella antagandena som finns i Naturvårdsverkets riktvärdesmodell för ett KM-område grundar sig på att det är ett förorenat område som är 2 500 m<sup>2</sup> (50x50m) stort. Området som avses att fyllas ut med massor innehållande föroreningar upp till Naturvårdsverkets generella riktvärden för KM är, enligt bolagets anmälan, 80 000-90 000 m<sup>2</sup> stort. Det innebär att riktvärdet för KM skulle sänkas markant vid framtagande av platsspecifika riktvärden. Platsspecifika riktvärden måste således tas fram om mark- och miljödomstolen trots allt skulle göra bedömningen att det handlar om att använda avfall för anläggningsändamål och att utfyllnaden kan bestå av så kallade KM-massor genom att det inte handlar om en tillståndspliktig B-anläggning. Annars kommer det tillföras föroreningar till en nivå där en efterbehandling behöver genomföras.

### **DOMSKÄL**

Mark och miljödomstolen har hållit sammanträde i målet den 18 januari 2018.

Den bullerutredning som bolaget redovisat i målet anger att det vid ett flertal bostadsbyggnader inom fastigheten XX föreligger problem en buller-problematik. Av omnämnda utredning framgår också att ljudnivåerna genom anläggandet av den aktuella bullervallen kan nedbringas till de riktvärden som Naturvårdsverket föreskriver för bostäder. Mot den av bolaget åberopade utredning ska ställas den av nämnden åberopade utredningen utförd av Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB. Nämnden har enligt domstolens bedömning inte kunnat redo-visa någon mer ingående dokumentation kring hur sistnämnda utredning genom-förts eller närmare vilka överväganden och bedömningar som legat till grund för sistnämnda utredning. Därtill kommer att de uppgifter som enligt nämnden framkommit i den av Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB genomförda bullerutredningen inte otvetydigt kan anses motsäga resultat och slutsatser i den utredning som bolaget åberopat till stöd för sin inställning såvitt avser bullersituationen och vallens inverkan på densamma. Vad gäller den av nämnden åberopade bullerutredningen från år

2012 har inte framkommit annat i målet än att denna genomförts på ett sådant sätt och utifrån andra förutsättningar att den inte kan läggas till grund för att bortse från den av bolaget åberopade bullerutredningen. Domstolen anser därför mot bakgrund av dessa överväganden att bolaget visat att det föreligger ett behov av att reducera inom ljudnivåerna inom fastigheten XX och att detta kan åstadkommas genom att en bullervall anläggs.

Den omständigheten att det är fråga om en större mängd massor som ska användas eller att anläggandet ska ske under en längre tid är inte heller enligt domstolens bedömning tillräckligt för att anse syftet med åtgärden är något annat än det bolaget angivit. Nämnden har inte heller anfört några sådana uppgifter som med tillräcklig styrka talar mot bolagets uppgifter att utfyllnaden också sker för att åtgärda vattensjuk mark inom den i målet aktuella fastigheten.

Beträffande föroreningsrisken kan domstolen konstatera att det enligt bolagets anmälan är fråga om utfyllnad med så kallade MRR-massor och med KM-massor. Med hänsyn till den låga föroreningshalten i nu omnämnda massor och den föroreningsgrad som kan förväntas i aktuella åkermarken på grund av dess lokalisering intill motorvägen anser inte domstolen att det finns fog för något annat antagande än att föroreningsrisken i detta fall är ringa.

Med anledning av ovan redovisade överväganden anser domstolen således att den i målet aktuella verksamheten utgör användning av avfall för anläggningsändamål, vilket är en anmälningspliktig verksamhet enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Enligt domstolens bedömning strider verksamheten på den aktuella platsen inte mot de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Det är enligt domstolens bedömning fullt möjligt att föreskriva skäligen försiktighetsmått så att olägenheter av väsentlig betydelse inte uppkommer. Verksamheten är därmed tillåtlig och nämndens beslut om förbud ska därför upphävas.

Även om den i målet aktuella verksamheten är tillåtlig utesluter detta inte att verksamheten bör förenas med krav på försiktighetsmått och såsom nämnden har anfört kan det behöva ställas långtgående krav på massornas föroreningsinnehåll. Det ankommer dock i första hand på nämnden att pröva frågan om försiktighetsmått och på grund av instansordningsprincipen återförvisar domstolen ärendet därför till nämnden för en sådan prövning.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 25 juni 2018.

Lars Svensson

Carl-Philip Jönsson

---

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Svensson, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson.